Parlament Ewropew
2024-2029

Kumitat għall-Affarijiet Ekonomiċi u Monetarji

2025/2182(INI)

15.10.2025

ABBOZZ TA' RAPPORT

dwar il-Bank Ċentrali Ewropew – rapport annwali għall-2025
(2025/2182(INI))

Kumitat għall-Affarijiet Ekonomiċi u Monetarji

Rapporteur: Johan Van Overtveldt

WERREJ

Paġna

MOZZJONI GĦAL RIŻOLUZZJONI TAL-PARLAMENT EWROPEW 3

NOTA SPJEGATTIVA 7

ANNESS: DIKJARAZZJONI TAL-KONTRIBUT 9

MOZZJONI GĦAL RIŻOLUZZJONI TAL-PARLAMENT EWROPEW

dwar il-Bank Ċentrali Ewropew – rapport annwali għall-2025

(2025/2182(INI))

Il-Parlament Ewropew,

– wara li kkunsidra l-feedback tal-BĊE tat-28 ta’ April 2025 dwar il-kontribut provdut mill-Parlament bħala parti mir-riżoluzzjoni tiegħu dwar ir-Rapport Annwali tal-BĊE għall-2023,

– wara li kkunsidra l-Istatut tas-Sistema Ewropea ta’ Banek Ċentrali (SEBĊ) u tal-BĊE, b’mod partikolari l-Artikoli 2, 15 u 21 tiegħu,

– wara li kkunsidra l-Artikoli 119, 123(1), 125, 127(1) u (2), 130, 282(2) u 284(3) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE),

– wara li kkunsidra l-Artikoli 3 u 13 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea (TUE),

– wara li kkunsidra d-djalogi monetarji mal-President tal-BĊE, Christine Lagarde, tal-20 ta’ Marzu 2025, tat-23 ta’ Ġunju 2025 u tas-6 ta’ Ottubru 2025,

– wara li kkunsidra l-valutazzjoni tal-istrateġija tal-politika monetarja tal-2025 tal-BĊE,

– wara li kkunsidra r-rapport annwali tal-BĊE dwar ir-rwol internazzjonali tal-euro ta’ Ġunju 2025,

– wara li kkunsidra l-pjan dwar il-klima u n-natura 2024-2025 tal-BĊE,

– wara li kkunsidra l-istima tal-inflazzjoni tal-Eurostat tal-20 ta’ Awwissu 2025 u l-istimi rapidi tal-Eurostat tal-1 ta’ Ottubru 2025,

– wara li kkunsidra l-Artikolu 55 tar-Regoli ta’ Proċedura tiegħu,

– wara li kkunsidra r-rapport tal-Kumitat għall-Affarijiet Ekonomiċi u Monetarji (A10-0000/2025),

A. billi, skont l-Eurostat, l-inflazzjoni annwali tal-UE kienet ta’ 2,4 % f’Awwissu 2025 u l-inflazzjoni taż-żona tal-euro kienet ta’ 2,2 % f’Settembru 2025, kif imkejla mill-indiċi armonizzat tal-prezzijiet għall-konsumatur (HICP);

B. billi l-mira tal-inflazzjoni tal-BĊE nbidlet maż-żmien minn valur ta’ referenza ta’ “inqas minn 2 %” għal objettiv ta’ “inqas minn, iżda qrib it-2 %”, għal mira simetrika ta’ “madwar 2 %”;

C. billi l-faċilità ta’ self marġinali u r-rata tal-faċilità ta’ depożitu ffurmaw kuritur strett madwar ir-rata tal-imgħax fuq l-operazzjonijiet ewlenin ta’ rifinanzjament;

D. billi l-limiti tal-BĊE fix-xiri tad-dejn tal-gvern qed jikbru b'mod kostanti, mill-Programm tas-Suq tat-Titoli sat-Tranżazzjonijiet Monetarji Definittivi, il-Programm ta' Xiri tas-Settur Pubbliku, il-Programm ta' Xiri ta' Emerġenza fil-każ ta' Pandemija u l-Istrument għall-Protezzjoni tat-Trażmissjoni[1];

E. billi l-investimenti mill-ġdid fl-ambitu tal-programm ta' xiri ta' assi twaqqfu minn Lulju 2023, u fil-każ tal-Programm ta' Xiri ta' Emerġenza fil-każ ta' Pandemija minn Diċembru 2024;

F. billi l-Artikolu 123 tat-TFUE u l-Artikolu 21 tal-Istatut tas-SEBĊ u tal-BĊE jipprojbixxu l-finanzjament monetarju dirett tal-gvernijiet;

Governanza

1. Ifakkar li l-Artikolu 127 tat-TFUE jiddikjara li "l-objettiv primarju tas-Sistema Ewropea ta' Banek Ċentrali (SEBĊ) għandu jkun li tinżamm l-istabbiltà tal-prezzijiet. Mingħajr preġudizzju għall-objettiv ta' stabbiltà fil-prezzijiet, is-SEBĊ għandha tappoġġa l-linji ta' politika ekonomika ġenerali fl-Unjoni bl-għan li tikkontribwixxi għall-ksib tal-objettivi tal-Unjoni kif stipulati fl-Artikolu 3 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea. Is-SEBĊ għandha tagixxi f'konformità mal-prinċipju ta' ekonomija tas-suq miftuħ b'kompetizzjoni ħielsa, li jiffavorixxi l-allokazzjoni effiċjenti ta' riżorsi, u konformement mal-prinċipji stipulati fl-Artikolu 119.";

2. Jissottolinja li l-indipendenza statutorja tal-BĊE, kif stabbilita fit-Trattati, hija prerekwiżit għalih biex iwettaq il-mandat tiegħu li jżomm l-istabbiltà tal-prezzijiet;

3. Jenfasizza li l-BĊE huwa responsabbli quddiem il-Parlament; jisħaq li l-BĊE jeħtieġlu jieħu deċiżjonijiet biex iwettaq il-mandat tiegħu mingħajr indħil politiku;

4. Jinnota l-importanza tat-trasparenza għall-obbligu ta' rendikont; jistieden lill-BĊE jagħmel sforzi biex isaħħaħ l-istrumenti li jtejbu t-trasparenza, bħall-parametri referenzjarji, għarfien fis-suppożizzjonijiet tiegħu bbażati fuq mudelli u valutazzjonijiet tal-Kunsill Governattiv tal-iżviluppi fl-inflazzjoni;

5. Jenfasizza li l-indipendenza politika tirrikjedi li l-BĊE joqgħod lura milli jieħu azzjonijiet politiċi;

Politika monetarja

6. Jenfasizza l-objettiv primarju tal-BĊE li jżomm l-istabbiltà tal-prezzijiet, li hija prekundizzjoni għat-tkabbir u l-istabbiltà ekonomika;

7. Jesprimi tħassib dwar il-livelli għoljin ta' inflazzjoni dawn l-aħħar snin; jinnota li l-BĊE rreaġixxa bil-mod wisq għaż-żieda fl-inflazzjoni; jistieden lill-BĊE jivvaluta bir-reqqa l-kawżi ta' dawn il-livelli għoljin ta' inflazzjoni;

8. Jirrikonoxxi r-riskju kontinwu ta' żieda mill-ġdid fl-inflazzjoni; jissottolinja l-importanza li l-politika monetarja ma tiġix iffaċilitata malajr tant;

[1] Cochrane, J.H. *et al.*, "Crisis Cycle: Challenges, Evolution, and Future of the Euro", Princeton University Press, 2025.

9. Jenfasizza b'mod partikolari l-impatt potenzjalment distorsiv tal-inċertezza ġeopolitika u t-tfixkil fil-kummerċ fuq l-iżviluppi fil-prezzijiet;

10. Jinnota li l-mira simetrika ta' madwar 2 % tissemma bħala raġuni biex tiġi mħeġġa l-inflazzjoni fi żminijiet ta' inflazzjoni qrib iż-żero;

11. Jistieden lill-BĊE jirrevedi l-mira simetrika tiegħu favur qafas aktar kwalitattiv għall-protezzjoni tal-istabbiltà tal-prezzijiet, fejn l-istabbiltà tal-prezzijiet hija definita bħala dak l-istat li fih il-bidliet mistennija fil-livell ġenerali tal-prezzijiet ma jbiddlux b'mod effettiv id-deċiżjonijiet tan-negozju jew tal-unitajiet domestiċi;

12. Jindika li l-istabbiltà tal-prezzijiet, kif imsemmi fil-mandat, tista' tiġi interpretata bħala stabbiltà tal-livell tal-prezzijiet għall-kuntrarju tal-interpretazzjoni attwali tal-istabbiltà tal-inflazzjoni;

13. Jinnota li d-deflazzjoni tista' tkun il-konsegwenza tajba tal-progress teknoloġiku; jirrikonoxxi r-rwol tal-BĊE fl-evitar ta' perjodi mtawla ta' deflazzjoni minħabba żviluppi defiċjenti fil-provvista tal-flus;

14. Jisħaq li l-programmi ta' xiri tal-BĊE huma politiki mhux konvenzjonali li huma applikabbli biss matul perjodi ta' kriżi; jinnota li l-BĊE beda jnaqqas il-karta tal-bilanċ tiegħu, iżda gradwalment ħafna biss; jappoġġja lill-BĊE biex ikompli jnaqqas ir-rwol dirett tiegħu fix-xiri tat-titoli;

15. Jiddispjaċih li l-iskemi ta' self fuq terminu qasir tal-BĊE fil-biċċa l-kbira spostaw is-suq privat tal-finanzjament interbankarju; jistieden lill-BĊE jevita li jħallas rati ta' depożitu tal-banek li huma ogħla mir-rati tas-suq, peress li dan imur kontra l-prinċipju ta' suq miftuħ b'kompetizzjoni ħielsa;

16. Jenfasizza l-importanza li jiġu żgurati standards għoljin dwar ir-rekwiżiti ta' kwalità għall-kollateral fl-arranġamenti ta' self mal-BĊE;

17. Jappoġġja lill-BĊE fl-isforzi tiegħu biex jinkludi akkomodazzjoni okkupata mis-sidien fil-monitoraġġ tiegħu tal-indiċijiet tal-prezzijiet għal raġunijiet kemm ta' rappreżentattività kif ukoll ta' komparabbiltà madwar il-pajjiżi fiż-żona tal-euro;

Objettivi sekondarji

18. Ifakkar li s-sistema tal-Euro nbniet fuq il-prinċipju ta' dominanza monetarja;

19. Jenfasizza, fil-kuntest tal-qafas ta' governanza ekonomika tal-UE, l-importanza ta' finanzi pubbliċi sodi minkejja ambjent ta' rata tal-imgħax għolja;

20. Jistieden lill-BĊE jnaqqas drastikament ir-rwol tiegħu fis-swieq tad-dejn sovran; jiddispjaċih dwar l-impatt inibittiv tal-pożizzjoni fiskali fuq it-twettiq mill-BĊE tal-mandat primarju tiegħu;

21. Jesprimi tħassib dwar bilanċi tat-TARGET2 diverġenti bħala konsegwenza mhux intenzjonata tar-reġim ta' riżerva abbundanti; jinnota li mhuwiex il-kompitu tal-BĊE li jiffinanzja ħruġ ta' kapital jew defiċits kummerċjali persistenti;

22. Jissottolinja n-natura politika tal-indirizzar tat-tibdil fil-klima u l-protezzjoni tal-ambjent;

23. Jinnota li l-politiki monetarji tal-BĊE mmirati lejn it-twettiq tal-mandat primarju tiegħu huma soġġetti għal valutazzjoni tal-proporzjonalità;

Aspetti oħra

24. Jieħu nota tad-diskussjonijiet li għaddejjin dwar l-euro diġitali kemm għal finijiet ta' bejgħ bl-imnut kif ukoll għal finijiet ta' bejgħ bl-ingrossa; jisħaq fuq l-importanza tar-rwol tal-flus kontanti;

25. Jappoġġja lill-BĊE fl-isforzi tiegħu biex jakkomoda r-rwol internazzjonali tal-euro, fost l-oħrajn, permezz ta' skambju ta' muniti u linji ta' riakkwist suffiċjenti;

26. Jesprimi t-tħassib tiegħu dwar it-telf konsekuttiv li għamel il-BĊE fl-2023 u l-2024 minħabba r-riskju taċ-ċaqliq fir-rata tal-imgħax;

27. Jappoġġja r-rwol tal-BĊE fil-promozzjoni tal-istabbiltà finanzjarja fi ħdan il-mekkaniżmu superviżorju uniku u l-funzjoni tal-BĊE bħala sellief tal-aħħar istanza għal istituzzjonijiet solventi, kontra kollateral tajjeb u b'rati ta' penali, biex jiġu ssalvagwardjati l-likwidità u l-fiduċja matul il-kriżijiet;

28. Jindika l-ħtieġa ta' livell għoli ta' ambizzjoni fil-ħidma u s-segwitu tat-Task Force ta' Livell Għoli tal-BĊE dwar is-Simplifikazzjoni;

°

° °

29. Jagħti istruzzjonijiet lill-President tiegħu biex tgħaddi din ir-riżoluzzjoni lill-Kunsill u lill-Kummissjoni.

NOTA SPJEGATTIVA

Fi żminijiet ta' inċertezza, huwa xieraq li nerġgħu lura għall-elementi bażiċi dwar l-għan tal-politika monetarja. Il-Bank ċentrali jeħtieġ li jiżgura li fi żminijiet tajbin l-ammont ta' flus u kreditu jikber b'rata suffiċjenti biex tinżamm stabbiltà wiesgħa tal-valur tal-flus u li fi żminijiet ħżiena l-ammont ta' flus jikber b'rata suffiċjenti biex jipprovdi l-likwidità għal varjazzjonijiet imprevedibbli fid-domanda. Fl-1998, il-BĊE twaqqaf biex imexxi l-politika monetarja fl-UE bl-objettiv primarju li jżomm l-istabbiltà tal-prezzijiet u objettiv sekondarju u subordinat li jappoġġja l-politiki ekonomiċi ġenerali fl-UE.

F'ċerti partijiet tad-dinja, l-indipendenza politika tal-bank ċentrali ġiet taħt skrutinju. Għalhekk, ir-rapport jibda b'taqsima dwar il-governanza u r-rikonoxximent ċar li l-BĊE għandu u għadu jżomm indipendenza statutorja. L-indipendenza politika tal-BĊE hija kruċjali għal politika monetarja stabbli. Inkella, l-inċentiv ikun kbir biex tintuża l-magna tal-istampar tal-flus bħala soluzzjoni għall-konfużjoni ta' pożizzjonijiet fiskali stretti u sfidi bħall-infiq għad-difiża, u dan ikun riċetta li ġġib l-instabbiltà. Madankollu, il-BĊE huwa responsabbli quddiem il-Parlament Ewropew. Il-Parlament jorganizza diskussjonijiet kontinwi, bħala l-istituzzjoni responsabbli tal-UE, mar-rappreżentanti tal-BĊE. Dawn l-arranġamenti għandhom jissaħħu fejn ikun utli. Barra minn hekk, ir-responsabbiltà ma tiswa xejn mingħajr it-trasparenza. Il-politika monetarja spiss wisq titqabbel mal-alkemija minħabba s-suppożizzjonijiet u l-programmi bbażati fuq mudelli li sempliċiment jieħdu ħsieb it-trażmissjoni effettiva tal-politika monetarja. Ir-rapport jistieden lill-BĊE jeżamina modi li jistgħu jtejbu t-trasparenza fit-tfassil tal-politika tiegħu.

L-objettiv primarju tal-BĊE, u s-suġġett tat-taqsima li jmiss tar-rapport, huwa l-istabbiltà tal-prezzijiet. Il-mandat tal-istabbiltà tal-prezzijiet malajr ġie interpretat bħala mandat ta' stabbiltà tal-inflazzjoni, filwaqt li l-istabbiltà tal-livell tal-prezzijiet tista' tkun interpretazzjoni aktar naturali. L-istabbiltà tal-inflazzjoni kienet marbuta ma' valur ta' referenza ta' "inqas minn 2 %". Fl-2003, dan l-objettiv inbidel biex joqrob lejn rata ta' inflazzjoni "taħt, iżda qrib" it-2 % u ġie fformulat mill-ġdid f'mira simetrika ta' madwar 2 % fl-2021. Din l-evoluzzjoni lejn mira simetrika hija pjuttost fundamentali. Anke kieku l-prezzijiet jibqgħu stabbli, l-awtoritajiet monetarji xorta waħda jimmiraw għal inflazzjoni żgħira, ladarba titqies bħala "inqas minn 2 %". Bejn l-2014 u l-2019, l-ekonomija kibret b'mod kostanti u l-inflazzjoni baqgħet baxxa. Minflok ma naqqas l-interventi u għolla r-rati, il-BĊE ħalla l-karta tal-bilanċ tiegħu tikber aktar mid-doppju.

Riskju ieħor huwa li ngħatat wisq importanza lil mira numerika preċiża. Il-lingwa tal-aspettattivi ankrati u deankrati tal-inflazzjoni tista' tkun aktar utli, b'tali mod li l-istabbiltà tal-prezzijiet titqies b'mod kwalitattiv bħala stat li fih il-bidliet mistennija fil-livell ġenerali tal-prezzijiet ma jbiddlux b'mod sinifikanti d-deċiżjonijiet tan-negozju jew tal-unitajiet domestiċi. Is-snin wara l-pandemija tal-Covid wasslet għal żieda fl-inflazzjoni u r-rispons tal-BĊE kien bil-mod wisq. L-iskemi ta' indikazzjonijiet għall-ġejjieni tagħha qalu li r-rata tal-imgħax għandha tibqa' baxxa.

It-tħassib sottostanti wara l-bidla fil-mira huwa r-riskju ta' deflazzjoni. Mira ta' 2 % tippermetti marġni qabel ma jintlaħqu n-numri deflazzjonarji. Madankollu, perjodi ta' deflazzjoni mtawla kienu rari f'ekonomiji żviluppati u d-deflazzjoni tista' tirriżulta wkoll bħala konsegwenza tajba tal-progress teknoloġiku. F'dan il-kuntest, il-prevenzjoni ta' spirali deflazzjonarji tkun aktar ta' benefiċċju minn sellief b'saħħtu tal-aħħar istanza lil

istituzzjonijiet solventi, kontra kollateral tajjeb u b'rati ta' penali, aktar milli minn mira li deliberatament tħalli lok għal manuvrar. L-inkoraġġiment tal-inflazzjoni, min-naħa l-oħra, jista' jżid it-teħid tar-riskju u jikkontribwixxi għall-formazzjoni ta' bozoz, li fl-aħħar mill-aħħar jistgħu jwasslu għal deflazzjoni kbira li dawn il-politiki għandu jkollhom l-għan li jevitawhom.

L-indipendenza politika tal-BĊE hija marbuta mal-kunsens popolari dwar l-istabbiltà tal-prezzijiet. F'każijiet oħra, bħal fil-każ tal-politika fiskali u kif għandu jiġi indirizzat it-tibdil fil-klima, id-dibattitu politiku u demokratiku huwa essenzjali. Ir-rapport jiddiskuti mbagħad l-objettivi sekondarji. Mill-kriżi tad-dejn sovran fl-UE fil-bidu tas-snin 2010, il-BĊE gradwalment sar aktar involut fis-swieq tad-dejn sovran. Il-kapaċitajiet tal-BĊE li jixtri bonds sovrani qed jitwessgħu fuq il-programmi ta' xiri differenti. Illum il-ġurnata, il-BĊE jgawdi minn reputazzjoni bħala soluzzjoni ta' kontinġenza fiskali. Madankollu, ir-rwol kbir tiegħu fis-suq tad-dejn sovran jista' jservi bħala kunsiderazzjoni importanti fir-reazzjonijiet politiċi tal-BĊE u jikkomplika r-rwol tiegħu li jippreserva l-istabbiltà tal-prezzijiet. Il-BĊE involva ruħu wkoll f'servizzi bankarji ċentrali ekoloġiċi, peress li t-tibdil fil-klima u l-varjazzjoni fin-natura jitqiesu bħala theddida għall-istabbiltà tal-prezzijiet. Għalkemm dan jista' jkun il-każ fuq medda twila ta' żmien, bosta fatturi oħra jistgħu għalhekk jinstabu li jaffettwaw l-istabbiltà tal-prezzijiet. Gwerra evidentement ikollha impatt fuq il-prezzijiet, iżda dan ma jfissirx li l-BĊE għandu jkollu kapaċitajiet ta' difiża.

Ir-rapport jintemm b'diversi aspetti oħra. Is-suġġett tal-euro diġitali jissemma, peress li bħalissa qed jiġi diskuss bejn il-koleġiżlaturi. Barra minn hekk, huwa rikonoxxut li r-rwol internazzjonali tal-euro jista' jiġi akkomodat mill-BĊE, iżda l-prominenza tal-euro fl-aħħar mill-aħħar se tiddependi fuq il-prinċipji fundamentali, bħas-saħħa tal-ekonomija tal-euro u l-istat tad-dritt. Il-BĊE għandu wkoll rwol importanti x'jaqdi fil-Mekkaniżmu Superviżorju Uniku.

Bħala konklużjoni, jeħtieġ li jsir ritorn lejn il-prinċipji bażiċi tat-twettiq tal-politika monetarja. Il-politika monetarja tista' l-ewwel nett tipprevjeni l-flus infushom milli jkunu sors ewlieni ieħor ta' taqlib ekonomiku.

ANNESS: DIKJARAZZJONI TAL-KONTRIBUT

Ir-rapporteur jiddikjara, taħt ir-responsabbiltà esklużiva tiegħu li fir-rapport tiegħu ma inkludiex kontribut mingħand rappreżentanti ta' gruppi ta' interess li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Ftehim Interistituzzjonali dwar Reġistru Obbligatorju ta' Trasparenza[1], jew mingħand rappreżentanti ta' awtoritajiet pubbliċi ta' pajjiżi terzi, inklużi l-missjonijiet diplomatiċi u l-ambaxxati tagħhom, li għandhom jiġu elenkati f'dan l-Anness f'konformità mal-Artikolu 8 tal-Anness I tar-Regoli ta' Proċedura.

[1] Il-Ftehim Interistituzzjonali tal-20 ta' Mejju 2021 bejn il-Parlament Ewropew, il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea u l-Kummissjoni Ewropea dwar Reġistru Obbligatorju ta' Trasparenza (ĠU L 207, 11.6.2021, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).